

Den første Sag paa Dagsordenen var:

Den 3die Landsthingsmand for II. Kreds (Schlegel) indbringer Forslag til Lov om Godtgjørelse til Vidner for deres Møde i Retten.

Schlegel: Jeg har tilladt mig paa ny at indbringe et Forslag til Lov om Godtgjørelse til Vidner for Møde i Retten, et Forslag, som jeg indbragte for et Par Aar siden, og som dengang ikke blev fremmet, fordi der var andre Ting, der forhindrede dets Fremme. Jeg har ved Bearbejdelsen af Forslaget taget det størst mulige Hensyn til de Ytringer, der da faldt, og jeg haaber, at i alt Fald flere af de Indvendinger, som dengang reistes, nu maa være bragte af Veien. Selve den Tanke at give Godtgjørelse til dem, der ere tilfagte til at møde som Vidner, er i og for sig ikke ny, og som jeg forrige Gang tillod mig at fremhæve, havde den i civile Sager da været anvendt i vort Naboland Sverig. Derimod var det dengang med Hensyn til Vidner, der mødte i kriminelle Sager, noget nyt, i alt Fald her i Norden. Efter den Tid er der imidlertid sket Forandring, idet Sverig har faaet en Lov om Erstatning til Vidner, der møde i kriminelle Sager. Jeg beklager endnu, at vi her til Lands, hvor man i denne som i mange andre Sager maatte kunne gaa frem ligesaa vel som andre Stater, altid skulle komme noget bagefter, men jeg haaber, at hvad der nu er sket i Sverig, vil være en Støtte for den Tanke, jeg har fremdraget. Hvad der for mig er Hovedsagen, er, at de Vidner, der væsentligst leve af deres Arbejde, og hvis økonomiske Vel officieres af den Pligt, der paahviler dem til at møde som Vidner, kunne faae nogen Godtgjørelse derfor, det være sig enten i civile Pengefager og borgerlige Sager eller i kriminelle Sager. Hvad de civile Sager angaar, blev der forrige Gang reist Indvendinger i den Retning, at man mente, at det vilde fordyre Processerne. Ja, det er ganske vist, at det kan komme til at fordyre Processerne, men jeg for mit Vedkommende ser ikke, at det er nogen berettiget Indvending mod Lovforslaget. Man skal ikke søge at vinde tvivlsomme Sager paa sine Medborgeres Bekostning og forlange, at de skulle hvide Bidrag til Sagernes Dphsning, at de kun skulle bære Byrden deraf uden selv at have nogen Fordel. Jeg vil fremhæve, at Tanken om at give et saadant Vederlag er opstaaet hos mig allerede for 25 Aar siden, da jeg var Dommer i Gjældskommissionen. Det er de allermindste Sager, de, som man kunde sige, mindst kunne taale Byrden, der

komme for der, men naar man procederer om saadanne ubehydelige Beløb som f. Ex 10 Kr., undertiden endog mindre sommetider lidt mere, og under saadanne Processer trækker Folk hen som Vidner i stort Maal ofte 3—4—5 har jeg for mit Vedkommende ikke den fjerneste Interesse for dem, der føre den Slags Sager, selv om de have den soleklareste Ret; jeg har ikke stor Interesse for dem, naar de gjøre deres Medborgere stor og uforholdsmæssig Uleilighed blot for at vinde 10 Kroner, naar de derfor bebyrde flere Mennesker og berybe dem et Par Kroners Arbejdsfortjeneste hver. Den Maade at tjene Penge paa, at vinde sin Ret paa, fortjener ikke nogen Smødekommende. Naar der foreligger nogen Grund til at give fri Proces, kan Vedkommende jo faae det, og saa bliver han fritagen for at betale Vidnerne. Det er indvendt, at f. Ex. i Thyndesager vilde det være en ikke ringe Byrde, om man skulde betale Vidnerne for deres Møde ved den Disput, der opstaar i dem, men heller ikke det forekommer mig at have Betydning; tvertimod, jeg vilde anse det for et Gode, om der skulde betales Godtgjørelse til Vidner i disse Sager. Hvad dreie disse Thyndesager sig nemlig om? Som oftest om, at Vedkommende er gaaet bort af Tjenesten og paastaar at være bortvist, medens Husbonden siger, at han er gaaet af sig selv, og Spørgsmaalet er da, om han har forbrudt sin Løn, eller om Husbonden skal betale ham Løn, til Fardag er omme, og Kostpenge. Jeg mener, at naar det er kommet saa vidt, at Vedkommende er gaaet sin Vej, og det er tvivlsomt, om han er bortvist eller ikke, er det underligt, at han skal have Ret til at trække Folk frem som Vidner, thi han kan, naar der kan være Tale om, at det er uklart, sørge for, at der er tilstrækkelige Dphsninger tilstede, inden han gaar sin Vej. Heller ikke i den Henseende mener jeg, at der skulde være Noget at indvende; dette Punkt er efter min Mening netop en Anbefaling for Lovforslaget. — Hvad de kriminelle Sager angaar, saa er Sagen naturligvis efter min Mening ikke saa lidt vaansteligere; men ogsaa i den Retning har jeg fremdeles den Anskuelse, at det ikke er mere end billigt, at naar Staten forlanger, at Vedkommende skal give Forklaring om Forbrydelsen, som formenes at være begaaet, eller meddele de Dphsninger, han kan give, og naar Vedkommende offerer lang Tid, maaske en hel Dag, for at komme i Retten og afgive Forklaring, han da ogsaa faar en Godtgjørelse for den Byrde, der derved paalægges ham. Det er altfor haardt, særlig lige overfor dem, som skulle leve af